

Історична довідка про роботу Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації.

Створення Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації передбачено статті 10 Закону України «Про приватизацію державного майна».

Комісія з 1993 року створювалась упродовж усіх 8 скликань Верховної Ради України, починаючи із першого скликання.

До складу Комісії традиційно входили народні депутати від різних політичних сил, які були представниками усіх фракцій парламенту. Оскільки Комісія відповідно до Положення наділена контрольним функціями, її очолювали представники опозиційних сил.

Зокрема, протягом останніх скликань Головами комісії були :

у IV скликанні - Семенюк В.П. (представник фракції соціалістичної партії) з 2002 до обрання у квітні 2005 року Головою Фонду державного майна, Кириченко Л.Ф. перший заступник голови Комісії, (представник фракції партії регіонів) до кінця повноважень цього скликання у 2006 році виконувала обов'язки Голови Комісії.

У V скликанні, яке у зв'язку із достроковим припиненням повноважень парламенту тривало 2 роки (2006 – 2007 роки), Комісію очолював Кожем'якін А.А. від фракції БЮТ.

У шостому та сьомому скликаннях парламенту (2007- 2014 роки) Головою Комісії обирався Мармазов Є.В. від фракції комуністичної партії.

У VIII скликанні на посаду Голови Спеціальної комісії Верховної Ради з питань приватизації Парламентом обрано представника позафракційних народних депутатів України - Філатова Б.А.

Основними напрямками діяльності Комісії відповідно до Положення про комісію є контроль за діяльністю органів приватизації, здійснення контролю за додержанням законодавства про приватизацію, контроль за виконанням Державної програми приватизації.

Комісія у межах своєї компетенції здійснює контроль за додержанням встановленого порядку приватизації державних підприємств, житла, землі.

Щодо роботи Комісії упродовж IV- VII скликань Парламенту, слід зазначити наступне.

Пріоритетним напрямком діяльності Комісії у IV скликанні Парламенту були контроль за обліком та збереженням державного майна, зокрема, наголошення на необхідності створення органами приватизації Єдиного реєстру державного майна. В умовах конкурсів значна увага приділялась соціальній складовій, зокрема, дотримання прав працівників приватизованого підприємства та розвитку територій у разі приватизації містоутворюючих підприємств.

У V скликанні важливою складовою роботи Комісії була направленість на вдосконалення законодавства, яке регулює процедуру приватизації. Членами комісії напрацьовані законодавчі пропозиції про внесення змін до законодавства, що регламентує процес приватизації, зокрема, про недопустимість внесення до умов конкурсу дискримінаційних додаткових

умов, які суттєво обмежують коло учасників конкурсу. Неодноразово розглядалися законопроекти з метою врегулювання правового статусу Фонду державного майна.

У VI та VII скликаннях парламенту продовжувалась робота по вдосконаленню законодавства з питань приватизації. Наприкінці 2011 року Комісією схвалено прийнятий в подальшому Верховною Радою України Закон «Про внесення змін до деяких законів України з питань приватизації щодо реалізації положень Державної програми приватизації на 2011-2014 роки» та «Про Державну програму приватизації».

Комісією неодноразово розглядався законопроект «Про Фонд державного майна України», який нарешті було прийнято Верховною Радою України 6 скликання після 20 річного безуспішного його розгляду упродовж минулих скликань.

Значна увага приділялась розгляду на засіданнях Комісії ситуації на конкретних об'єктах з метою запобігання відчуженню позаприватизаційними способами значної частини державного майна.

Протягом звітнього періоду Комісією неодноразово розглядалися питання щодо стану управління об'єктами державної власності, переданими в оренду.

Коротко про основні моменти проведеної у Комісії роботи, за останні чотири скликання Верховної Ради України із конкретизацією за періодами скликаннями, слід зазначити таке.

Спеціальною Контрольною комісією Верховною Радою України з питань приватизації **четвертого скликання** було проведено 2 парламентських слухання за результатами яких, прийняті рекомендації «Наслідки і перспективи приватизації в Україні» та «Про цільове використання об'єктів соціально-культурного призначення в процесі зміни форми власності суб'єктів господарювання, що їх утримують», схвалені постановами Верховної Ради України.

Комісією цього скликання розглядалися питання щодо дотримання законодавства в ході продажу пакетів акцій підприємств, що перебувають у державній власності та передані до статутного фонду ДАХК «Укрпапірпром», ВАТ «Нікопольський завод феросплавів», щодо виконання умов договору продажу державного пакета акцій ВАТ «Запорізький виробничий алюмінієвий комбінат», про доцільність приватизації ДАК «Укррудпром», щодо неефективного управління державними корпоративними правами ВАТ «Рівнеазот», ВАТ «Чисті метали», щодо ситуації довкола продажу пакета акцій ВАТ «Криворіжсталь», щодо проведення додаткової емісії акцій ВАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат», щодо невиконання переможцем конкурсу зобов'язань щодо оплати за придбаний пакет акцій ДАКХ «Чорноморський суднобудівний завод», про доцільність реструктуризації ВАТ «Одеський припортовий завод» тощо.

Спеціальною Контрольною комісією Верховною Радою України з питань приватизації **5 скликання** у порядку виконання Комісією контрольних функцій за станом дотримання чинного законодавства в процесі приватизації та в інших напрямках діяльності, заслухано інформацію Фонду державного

майна України про план приватизації пакетів акцій ВАТ «Одеський припортовий завод» та ВАТ «Укртелеком».

За результатами проведення «круглого столу» на тему: «Напрямки удосконалення законодавства з питань приватизації» направлено лист до Кабінету Міністрів України.

Комісією прийнято рішення щодо удосконалення порядку приватизації підприємств груп «Г» та «В» разом з земельними ділянками, на яких вони розташовані, на прикладі ВАТ «Київський мотоциклетний завод».

За результати розгляду на засіданні Комісії питання щодо ходу приватизації ВАТ «Комсомольське рудоуправління», Фондом державного майна України враховані зауваження Комісії щодо неправомірного внесення до умов конкурсу додаткових умов, які суттєво обмежують коло учасників конкурсу та прийняте рішення про відміну цього конкурсу.

Комісією підтримано проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії ВРУ з питань розслідування витрат коштів, отриманих від приватизації ВАТ «Криворіжсталь» (реест. № 2026, внесений н.д. Ю.Тимошенко).

Хід приватизації ВАТ «Державна холдингова компанія "Луганськтепловоз» розглядався на засіданні Комісії 11 жовтня 2006 року. У зв'язку із зупиненням конкурсу на виконання судових рішень, Комісією наголошено про необхідність подальшого його проведення у відповідності із вимогами чинного законодавства та наявних судових рішень. Проте, застереження Комісії не було взято до уваги Фондом державного майна України.

При початковій вартості **292 млн. грн.** пакет акцій у розмірі 76 % акцій ВАТ«ХК «Луганськтепловоз» продано лише за **292,51 млн. грн.** Безконкурентні умови проведення цього конкурсу викликали судове оскарження.

За результатами проведеного конкурсу Комісія звернулась до Генеральної прокуратури України щодо перевірки та вжиття заходів прокурорського реагування, направлених на захист інтересів держави, в частині дотримання Фондом державного майна України вимог чинного законодавства у ході підготовки та проведення цього конкурсу.

Генеральною прокуратурою України пред'явлено позов в інтересах держави про визнання договору купівлі-продажу зазначеного пакета акцій недійсним та повернення його у державну власність.

Після розгляду Комісією результатів проведеного конкурсу та завдяки принциповій позиції Комісії, Генеральною прокуратурою України пред'явлено позов в інтересах держави про визнання договору купівлі-продажу зазначеного пакета акцій недійсним та повернення його у державну власність. Господарський суд Києва за позовом ВАТ «Дніпровагонмаш» визнав недійсним зазначений договір купівлі-продажу та зобов'язав покупця - ЗАТ «Управляюча компанія «Брянський машинобудівний завод» повернути пакет акцій ВАТ «ХК«Луганськтепловоз» Фонду державного майна України.

Про роботу Комісії за 2008- 2012 роки

Впродовж роботи Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації, створеної Верховною Радою України **6 скликання**, Комісією розглядалися подані Кабінетом Міністрів України законопроекти «Про внесення змін до деяких законів України з питань приватизації» в частині вдосконалення окремих положень законодавства, яке регулює приватизаційні процеси.

Наприкінці 2011 року Комісією підтримано прийнятий в подальшому Верховною Радою України в цілому проект закону «Про внесення змін до деяких законів України з питань приватизації щодо реалізації положень Державної програми приватизації на 2011-2014 роки», внесений Кабінетом Міністрів України.

Комісією регулярно заслуховувались звіти про діяльність Фонду державного майна України та хід виконання Державної програми приватизації. Комісією неодноразово розглядалися проекти закону «Про Фонд державного майна України». У звітному періоді Комісією опрацьовувався законопроект «Про Фонд державного майна України» (реєстр. № 9368 від 31. 10. 2011 р.), внесений Кабінетом Міністрів України, який нарешті було прийнято Верховною Радою України 6 скликання після 20 річного безуспішного його розгляду Верховною Радою минулих скликань.

З метою обговорення організаційних та правових аспектів приватизації енергопостачальних та енергогенеруючих компаній було проведено комітетські слухання на тему: «Стан та перспективи приватизації енергопостачальних та енергогенеруючих компаній» та схвалено відповідні рекомендації.

Проведено засідання круглого столу на тему: «Особливості приватизації майна вугледобувних підприємств», метою якого було визначення законодавчих пропозицій щодо приватизації майна вугледобувних підприємств, виходячи з концептуальних підходів реформування вугільної галузі України. В роботі круглого столу взяли участь народні депутати України, керівники Міністерства вугільної промисловості України та Фонду державного майна України, провідних вугільних об'єднань та підприємств, відповідальні працівники інших міністерств та відомств, крім того зарубіжні експерти, провідні фахівці вугільної галузі.

Робочою групою з фахівців міністерств та відомств, представників науки та громадських організацій за участю народних депутатів розроблено законопроект «Про особливості приватизації вугледобувних підприємств», передано на розгляд Кабінету Міністрів України.

Значну увагу протягом звітного періоду було приділено стану управління об'єктами державної власності, переданими в оренду. Оскільки в ряді випадків мав місце несистемний підхід до передачі в оренду державного майна без попереднього аналізу стану майна, яке передається в оренду, а також щодо кандидатур майбутніх орендарів з огляду їх можливостей ефективного використання орендованого майна призводить до зростання вірогідності ризиків втрати державного майна.

Прикладом такого управління є передання в оренду структурних підрозділів ДХК “Олександрівугілля” неплатоспроможним орендарям. Після втручання Комісії вдалося розірвати договір оренди, та в результаті діяльності орендарів на підприємствах ДХК “Олександрівугілля”, переданих в оренду, склалася кризова ситуація: виникла заборгованість з орендної та заробітної плати, всі активи потрапили у податкову заставу та були реалізовані за безцінь податковою інспекцією. Фактично буровугільний комплекс м. Олександрія, на якому видобувалося щорічно понад 10 млн. т бурого вугілля найбільш ефективним та безпечним відкритим способом, був доведений до банкрутства.

Також було організовано виїзне засідання робочої групи для підготовки розгляду на засіданні Комісії питання «Про дотримання вимог законодавства України з питань оренди державного майна та виконання умов договору оренди на шахті «Білозерська». За результатами розгляду цього питання Комісія вирішила запропонувати Міністерству вугільної промисловості України і Фонду державного майна України спільно з місцевими органами влади та органами місцевого самоврядування м. Білозерське вжити невідкладних заходів для зняття морально-психологічної напруги в ТДВ «Шахта «Білозерська», яка виникла після розірвання договору оренди державного майна шахти «Білозерська».

Комісія була змушена втрутитися у ситуацію, яка склалася навколо оренди державного майна цілісних майнових комплексів Вільногірського гірничо-металургійного та Іршанського гірничо-збагачувального комбінатів, коли після закінчення терміну дії договору, орендар продовжував використовувати державне майно комбінатів, при цьому не сплачуючи до бюджету орендної плати, яка за більш, ніж два роки такого користування склала близько 180 млн. грн. Результатом врегулювання спірних питань щодо оренди комбінатів, яке тричі розглядалося на засіданнях Комісії, в тому числі і під час виїзного засідання робочої групи у м. Іршанську Житомирської обл., стало укладання між Фондом державного майна України та орендарем комбінатів - ПрАТ «Кримський Титан» мирових угод щодо договорів оренди Вільногірського гірничо-металургійного та Іршанського гірничо-збагачувального комбінатів, затверджених ухвалами Господарського суду м. Києва від 24.01.2012. Відповідно до зазначених мирових угод орендарем було сплачено до держбюджету заборгованість з орендної плати в розмірі 150 млн. грн.

З метою запобігання відчуженню позаприватизаційними способами значної частини державного майна акціонерного товариства Машинобудівне виробниче об'єднання «Оріон» (м.Одеса), питання стосовно цього підприємства неодноразово розглядалось на засіданні Комісії, в тому числі з виїздом на підприємство. Завдяки втручанню Комісії, конкурс з продажу 50% плюс 1 акція АТ «МВО «Оріон» було призупинено, на підприємстві було відновлено систему реєстру власників іменних цінних паперів, проведено загальні збори акціонерів, на яких прийнято рішення про відновлення легітимних органів управління. За сприяння Комісії, внаслідок результативної претензійно-позовної роботи щодо повернення незаконно відчуженого майна підприємства, вдалось досягти винесення судових рішень та фактичного повернення підприємству його основного майнового активу - 16-ти

поверхового готельного корпусу лікувально-оздоровчого комплексу «Оріон» загальною площею 14,5 тис. кв. м., розташованого на узбережжі Чорного моря. Фондом державного майна України здійснювались заходи щодо виконання комплексного плану заходів врегулювання проблемних питань АТ «МВО «Оріон».

Неконкурентні умови продажу державного пакету акцій ВАТ ХК«Луганськтепловоз» призвели до низки гострих проблем.

Фонд державного майна протягом двох років зволікав із виконанням судових рішень про повернення 76 % акцій статутного фонду цієї компанії до державної власності. Лише після розгляду питання на засіданні Спеціальної контрольної комісії судову тяганину було завершено і наприкінці вересня 2009 року акції повернуті у державну власність. Фонд державного майна України публічно повідомив про намір провести повторний конкурс з продажу державного пакету акцій товариства.

Та з огляду на те, як проводився попередній конкурс, а також на зволікання з поверненням Фондом державного майна грошової застави після конкурсу по продажу ВАТ «Одеський припортовий завод» проблемним був пошук нового інвестора, який ризикнув би купити «Луганськтепловоз».

За судовим рішенням Фонд держмайна України повинен був компенсувати Брянському машинобудівному заводу гроші, заплачені за «Луганськтепловоз» на попередньому конкурсі з продажу підприємства у вільно конвертованій валюті згідно умов договору. Завдяки мировій угоді державі не довелось доплачувати покупцю за пакет акцій ВАТ «ХК«Луганськтепловоз».

За звітний період на засіданні Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації декілька разів, у тому числі і на виїзному засіданні, розглядалося питання щодо вивчення критичної ситуації на ДП «Нікопольський трубний завод» з метою недопущення заволодіння активами заводу позаприватизаційними способами в результаті доведення його до штучного банкрутства та ліквідації за рішеннями судів, а також стан виконання прийнятих рішень Комісії щодо повернення до державної власності майна цього підприємства.

Зважаючи на те, що ДП «Нікопольський трубний завод» є унікальним підприємством - до банкрутства завод спеціалізувався на виробництві труб спеціального призначення для атомної енергетики, авіаційної та суднобудівної машинобудівної промисловості, потреб оборонно-промислового комплексу, космічної техніки, його продукція необхідна вітчизняній електроенергетиці. Питання щодо повернення незаконно відчуженого майна підприємства «Нікопольський трубний завод» тричі розглядалося на засіданні Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації.

12 липня 2012 року у місті Ізмаїл Одеської області відбулось виїзне засідання Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації, на якому було розглянуто питання ефективності використання портової інфраструктури, що може бути приватизована або передана в оренду відповідно до Закону України «Про морські порти України» (на прикладі ПрАТ «Українське Дунайське пароплавство»). За результатами засідання Голова Комісії звернувся до Президента України, Кабінету Міністрів України

щодо захисту національних інтересів та розвитку транспортної інфраструктури в Українському Придніпров'ї.

На засіданні Комісії заслуховувалися питання щодо приватизації конкретних об'єктів, зокрема :

«Про результати господарської діяльності у післяприватизаційний період, зокрема, щодо ВАТ «Запорізький виробничий алюмінієвий комбінат»,

«Про хід підготовки до приватизації державного пакету акцій у статутному капіталі ЗАТ «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України»,

Інформація Фонду державного майна України щодо приватизації ВАТ Укртелеком».

про результати господарської діяльності приватизованих підприємств у післяприватизаційний період, зокрема, щодо ВАТ «Запорізький виробничий алюмінієвий комбінат» та ВАТ «ЛАЗ».

Завдяки втручанням Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації, суспільству було повернено ряд підприємств, зокрема, ВАТ «Криворіжсталь», ДАКХ «Луганськтепловоз», майно МВО «Оріон» та інші, які спочатку були продані за безцінь.

Комісія неодноразово розглядала питання внесення змін до договору купівлі-продажу ВАТ «Криворіжсталь» та намагалась запобігти зменшенню інвестиційних зобов'язань власника та перенесенню строків їх виконання, в т.ч. щодо погіршення соціального забезпечення працівників, не вирішення екологічних проблем міста Кривий Ріг.

За період сьомого скликання (2012-2014 рр.)

Протягом роботи Верховної Ради України **сьомого скликання** Комісією були розглянуті питання фактично з усіх напрямків предметів відання Комісії.

Комісією проведено 2 засідання круглих столів на тему: «Орендні відносини у виноробній галузі: проблеми та перспективи» та «Приватизація в енергетиці : проблеми і подальші кроки».

Заслуховувались звітні матеріали Фонду державного майна України про діяльність та хід виконання Державної програми приватизації.

Направлено звернення до Кабінету Міністрів України стосовно необхідності розробки сучасних економічно обґрунтованих критеріїв віднесення об'єктів права державної власності до переліку заборонених до приватизації та підготовки відповідних законодавчих пропозицій. Фондом державного майна розпочато розробку на виконання рішення Комісії.

Комісією підтримано законопроект, яким пропонувалось скасувати дискримінаційну оцінку, впроваджену для «цілей оподаткування». Новий вид оцінки приводив до невинуватого звуження кола оцінювачів, які могли проводити оцінку майна та як наслідок це спричиняло ряд суттєвих проблем для громадян під час оформлення договорів купівлі продажу майна. (проект Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо узгодження законодавства у сфері оцінки майна», внесений народним депутатом України В. Карпунцовим (реєстр. № 1234 від 10.01.2013). У даний час Урядом скасовані безпідставні преференції, які проводили до монополізації галузі оцінки окремими оцінювачами.

Комісією проводилась робота направлена на недопущення заволодіння державним майном позаприватизаційними способами на конкретних об'єктах.

Зокрема, заслухано інформацію Фонду державного майна України про стан виконання рішень Комісії та комплексного плану заходів врегулювання проблемних питань АТ «Машинобудівне виробниче об'єднання «Оріон». При розгляді питання щодо АТ «Машинобудівне виробниче об'єднання «Оріон» Комісія акцентувала увагу на необхідності вжиття заходів по забезпеченню підвищення інвестиційної привабливості державного пакету акцій підприємства, які мають передувати його продажу, а саме заходи щодо повернення товариству усього незаконно відчуженого державного майна, проведення робіт щодо інвентаризації земельних ділянок, визначення їх вартості з подальшим включенням її до статутного капіталу товариства, оздоровлення фінансового стану товариства.

Розглянуто питання про дотримання законодавства в ході відчуження майна «Харківського електромеханічного заводу» та «Харківського приладобудівного заводу ім. Т.Г. Шевченка». За результатами розгляду ситуації, яка склалася на підприємствах м. Харкова - на Харківському електромеханічному заводі та Харківському приладобудівному заводі ім.Шевченка, Комісією були підготовлені звернення до правоохоронних органів.

Заслухано інформацію Фонду державного майна України щодо утворення товариства з обмеженою відповідальністю «Запорізький титано-магнієвий комбінат».

У порядку контролю за виконанням рішень комісії заслухано інформацію Фонду державного майна України щодо Одеського припортового заводу. Розглядаючи питання щодо можливої приватизації Одеського припортового заводу, серед іншого, Комісією відзначалось, що ОПЗ є стабільним, високотехнологічним підприємством хімічної галузі, на якому здійснюється системна модернізація устаткування та вдосконалення технологічних процесів. Завдяки розташованому на території підприємства комплексу зі зберігання та перевантаження аміаку, карбаміду та іншої хімічної продукції не тільки власного виробництва, а й продукції виробленої іншими підприємствами України та Росії, новий власник підприємства матиме монопольне становище з послуг зберігання та перевантаження для експортування хімічної продукції. Отже, по суті при приватизації підприємства мова може йти про втрату переважного впливу держави на частину магістрального трубопроводу, що суперечить частині другій статті 5 Закону України «Про приватизацію державного майна» та статті 1 Закону України «Про трубопровідний транспорт». Відповідне звернення направлено до Кабінету Міністрів України.

Комісією розглянуто питання про наслідки приватизації підприємств, що мають виробничу кооперацію з шахтами «ПАТ ДТЕК «Західенерго», ПАТ «Львівська вугільна компанія» та про перспективи реформування вуглевидобувного комплексу західного регіону України. За результатами розгляду питання Комісією спільно з Комітетом Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки направлено звернення до Президента України, Кабінету Міністрів

України щодо перегляду зобов'язань «ПАТ ДТЕК «Західенерго» стосовно збільшення обсягів використання львівсько-волинського вугілля.

Комісією приділялась увага ефективності використання державного майна, переданого в оренду.

Відбулися виїзні засідання Комісії на Вільногірський гірничо-металургійний та Іршанський гірничо-збагачувальний комбінат з метою перевірки виконання рішень Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації щодо ефективності використання державного майна зазначених комбінатів.

Після припинення договору оренди цілісних майнових комплексів Іршанського гірничо-збагачувального і Вільногірського гірничо-металургійного комбінатів з ПрАТ «Кримський Титан» 05.09.2014 майнові права на Іршанський та Вільногірський комбінати згідно із Постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 №406 «Деякі питання забезпечення функціонування підприємств титанової галузі» закріплено за державним підприємством «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» та віднесено до сфери управління Міністерства економічного розвитку і торгівлі.

Комісія неодноразово розглядала ситуацію навколо укладання договорів оренди деяких об'єктів аеродромно-технічного комплексу «Узин», в тому числі спільно з Комітетом Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, проте питання досі не вирішене.

На засіданні Комісії була заслухана інформація про стан справ на державних підприємствах виноробної промисловості, які передані в оренду, та направлено пропозиції до Кабінету Міністрів України про виключення виноробних підприємств із Переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації.

Комісією підтримано законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо заборони приватизації, передачі у концесію (оренду) Державного підприємства «Міжнародний аеропорт Бориспіль») реєстр. № 1028 від 12.12.2012 р.

Надано пропозиції щодо збереження у державній власності Міжнародного аеропорту «Сімферополь» (реєстр. №3730 від 05.12.2013р.).

За результатами розгляду проекту Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації», внесеного Кабінетом Міністрів України минулого скликання (реєстр. №4541а від 22.08.2014.), Комісією було рекомендовано направити зазначений законопроект на доопрацювання, а також напрацьовано низку зауважень та застережень. Цим проектом Уряд пропонував виключити із переліку об'єктів, що не підлягають приватизації 1235 об'єктів або понад 80 відсотків підприємств, а також затвердити окремим додатком 4 перелік заборонених до приватизації об'єктів права державної власності, що розташовані на окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя і не підлягають приватизації.

Крім цього, в нинішніх умовах стрімке скорочення переліку об'єктів державної власності та прискорення приватизації не сприятиме проведенню ефективної приватизації та забезпеченню надходження адекватних коштів до бюджету за об'єкти приватизації. Більш правильним, на думку членів Комісії,

буде підготовка та внесення змін до переліку об'єктів державної власності, що не підлягають приватизації, новим складом Уряду та Верховної Ради України.

За результатами розгляду проекту Закону про повернення у державну власність цілісного майнового комплексу Публічного акціонерного товариства «АрселорМіттал Кривий Ріг» (реєстр. № 2381а від 20.06.2013), Комісія рекомендувала Верховній Раді України проект відхилити як такий, що не відповідає конституційним засадам примусового відчуження об'єктів права приватної власності та гарантій захисту прав власника. У законопроекті передбачалось здійснити примусове відчуження цілісного майнового комплексу колишньої Криворіжсталі без попереднього і повного відшкодування його вартості, а також без встановлення сутності мотивів суспільної необхідності.

У порядку здійснення контрольних повноважень заслухано інформацію Фонду державного майна України про стан виконання рішень Комісії за період 2008-2012 років (надано зауваження та пропозиції щодо роботи Фонду), а також щодо дотримання вимог законодавства про приватизацію стосовно майна санаторно-курортних закладів, розташованих на території на території АРК, право власності на які оскаржується.

Спеціальна контрольна комісія з питань приватизації здійснювала контроль за дотриманням вимог законодавства при приватизації земельних ділянок, що перебувають у державній власності і на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації. Комісією заслухані питання про проект Закону України «Про внесення змін до статті 50 Закону України «Про землеустрій» щодо спрощення процедури виготовлення проектів землеустрою для відведення земельних ділянок», (реєстр. №4937 від 29.05.2014 р.) За результатами розгляду законопроект рекомендовано направити на доопрацювання.

У Комісії опрацьовувались звернення і скарги громадян з приводу порушень їх прав при приватизації земельних ділянок, що знаходяться у приватному користуванні. Завдяки втручання Комісії більшість з них була вирішена на користь громадян.

Проведена робота з вдячністю сприймалась громадянами, що звертались до Комісії із численними зверненнями та навіть відзначена подяками на сторінках газет та засобів масової інформації.

Найбільш актуальні питання, що розглядались у Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації, та які викликають суспільний інтерес для громадян та країни, висвітлювались у засобах масової інформації, а також у газеті Верховної Ради України «Голос України».

За період восьмого скликання (2014-2019 рр.)

Протягом роботи Верховної Ради України **восьмого скликання** Комісією були розглянуті питання фактично з усіх напрямків предметів відання Комісії.

Комісією було проведено 19 засідань Комісії, (в тому числі, круглих столів – 5), комітетських слухань – 2, виїзних засідань – 4, робочих груп - 5, робочих нарад – 13. Для попереднього опрацювання питань, які знаходяться на

розгляді у Комісії проводились робочі наради із запрошенням зацікавлених осіб, відповідальних працівників, експертів. Всього Комісією було розглянуто 75 питань, із них 28 законопроектів, що відносяться до сфери діяльності Комісії. За звітний період Комісією було розглянуто 4 287 листів і звернень.

Серед розглянутих Комісією питань цього скликання варто зазначити найбільш резонансні такі питання :

щодо дотримання законності при приватизації ДАК «Укррудпром» у 2004 році;

про особливості приватизації Одеського припортового заводу;

щодо банкрутства Одеського заводу «Центроліт»;

про стан збереження та ефективність використання цілісних майнових комплексів державної власності морських портів України;

про вжиття заходів до повернення в державну власність майна радянської загальносоюзної організації ДТСААФ та Міністерства оборони СРСР, переданого навчальним організаціям ДТСААФ, на території України;

про виконання умов договору купівлі-продажу пакету акцій ПАТ «Укртелеком», у тому числі щодо створення та передачі у державну власність телекомунікаційної мережі спеціального призначення та купівлю Укресімбанком та Ощадбанком облігацій, емітованих покупцем державного пакету акцій Укртелекому – ТОВ «ЕСУ», та ситуацію щодо непогашення заборгованості перед державними банками. На виконання рішення Комісії від 16.09.2015 ФДМУ було ініційовано перевірку здійснення приватизації ВАТ "Укртелеком". Рішенням від 31.03.2016 року Комісією було визнано, що дії по організації приватизації та приватизації 92,791% державного пакету акцій ВАТ "Укртелеком" прямо суперечили вимогам законів України "Про приватизацію державного майна" та "Про Державну програму приватизації", а отже були по суті протиправною схемою по заволодінню у неконкурентний спосіб державним майном ВАТ "Укртелеком" і мають ознаки ряду кримінально-карних діянь та потребують, у зв'язку із цим, ретельного розслідування;

щодо незаконного відчуження земель промисловості загальною площею 94,67 га державного підприємства «Радіопередавальний центр» у м. Бровари Київської області;

щодо стану повернення до державної власності 68% акцій ПАТ «Запорізький виробничий алюмінієвий комбінат» та планів його подальшої приватизації;

про інформацію Фонду державного майна України щодо управління часткою держави у статутному капіталі ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат» та ситуації на підприємстві;

щодо приватизації пакетів акцій розміром 100 відсотків, що належать державі у статутному капіталі публічних акціонерних товариств «Аграрний фонд» та «Державна продовольчо-зернова корпорація України»;

щодо ситуації, яка склалась навколо Дочірнього підприємства «Прикарпатзахідтранс», Південно-Західного акціонерного товариства трубопровідного транспорту нафтопродуктів»;

про наслідки приватизації ПАТ «Західенерго» та повноту виконання покупцем інвестиційних зобов'язань та підсумки продажу державних пакетів акцій енергетичних компаній у липні-серпні 2017 р.;

про стан підготовки до приватизації ПАТ «Сумхімпром»;

щодо набуття права власності Івано-Франківською міською радою на придбаний пакет акцій розміром 99,5% статутного капіталу Приватного акціонерного товариства «Івано-Франківський локомотиво-ремонтний завод»;

щодо захисту майнових інтересів держави, протидії корупції та доцільності приватизації Державної судноплавної компанії «Чорноморське морське пароплавство».

Протягом скликання неодноразово відбувалися виїзні засідання:

23 вересня 2015 року у м. Дніпропетровськ було розглянуто такі питання:

- щодо стану приватизації житлових приміщень у гуртожитках та забезпечення реалізації житлових прав їх мешканців (щодо уточнення сфери застосування та удосконалення окремих положень передачі гуртожитків у власність територіальних громад і забезпечення реалізації житлових прав законними мешканцями гуртожитків). За підсумками виїзного засідання спільно з Комітетом з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства розроблено проект Закону України (реєстр. № 1076), який було прийнято Верховною Радою України 5 квітня 2017 року;

- про приватизацію ПАТ «Дніпрометробуд» (підрядника будівництва метрополітену), наявність підстав для передачі його у комунальну власність та умов завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську. Розпочато активну фазу будівництва метрополітену у м. Дніпрі.

10 червня 2015 року на виїзному засіданні у м. Одесі розглядалося питання про стан збереження та ефективність використання цілісних майнових комплексів державної власності морських портів України. Визнано, що передача державних об'єктів портової інфраструктури в оренду не гуртувалась на цілісній стратегії розвитку портів, і, як наслідок, не сприяла системному та ефективному розвитку, збалансуванню державних та приватних інтересів, внесенню інвестицій, оновленню та модернізації цих об'єктів.

16 квітня 2015 року відбулося виїзне засідання робочої групи на Вільногірський гірничо-металургійний комбінат (Дніпропетровська область) з розгляду питання про повернення до державної власності майна цілісних майнових комплексів Вільногірського гірничо-металургійного та Іршанського гірничо-збагачувального комбінатів після припинення договорів оренди з ПрАТ «Кримський Титан».

З метою вивчення стану підготовки потенційних об'єктів до приватизації, а також наслідки приватизації стратегічних об'єктів у Комісії проведено «круглі столи»: «Перспективи та особливості приватизації торфовидобувних підприємств України», «Щодо перспектив приватизації та подальшого розвитку Одеського припортового заводу», «Перспективи та особливості приватизації ДП «Укрспирт», «Приватизація підприємств нафтопереробної промисловості України: наслідки і шляхи вирішення проблем», «Про наслідки

приватизації Миколаївського глиноземного заводу та повноту виконання покущем інвестиційних зобов'язань».

За результатами опрацьованих пропозицій та рекомендацій круглого столу «Перспективи та особливості приватизації ДП «Укрспирт», народним депутатом України Лапіним І.О. підготовлено проект Закону України «Про особливості приватизації підприємств спиртової та лікєро-горілчаной промисловості» (реєстр. № 4861 від 23.06.2016).

Також у Комісії були проведені комітетські слухання: «Про ситуацію з приватизацією Одеського припортового заводу» та «Приватизація об'єктів вугледобувної галузі: проблеми і перспективи».

Спеціальна контрольна комісія з питань приватизації здійснювала контроль за дотриманням вимог законодавства при приватизації земельних ділянок, що перебувають у державній власності, і на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації. У секретаріаті Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації було розроблено проект Закону «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання приватизації земельних ділянок, на яких знаходяться об'єкти приватизації», який 7 червня 2018 року був зареєстрований народним депутатом України Лапіним І.О. за № 8452. Прийняття законопроекту щодо одночасної приватизації об'єктів нерухомості разом із земельними ділянками сприятиме проведенню прозорої та конкурентної приватизації та зменшенню корупції в процесі розпорядження земельними ділянками державної власності, на яких розташовані об'єкти приватизації.

Народними депутатами України - членами Комісії підготовлено і направлено до Комітету з питань економічної політики пропозиції до проекту Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», реєстр. №7066 від 04.09.2017, внесеного Кабінетом Міністрів України, який було прийнято 18 січня 2018 року, а 7 березня 2018 року закон набув чинності.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» з метою забезпечення контролю за здійсненням приватизації, додержанням законодавства України про приватизацію та аналізу її наслідків з числа депутатів утворюється Спеціальна контрольна комісія Верховної Ради України з питань приватизації. Положення про Спеціальну контрольну комісію з питань приватизації та її склад затверджуються Верховною Радою України.

З метою широкого інформування громадськості, органів державної влади та місцевого самоврядування діяльність Комісії висвітлюється через офіційний веб-сайт, розміщений у мережі Інтернет за адресою: <http://scpp.rada.gov.ua>